

ВИКОРИСТАННЯ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА

*Заборовський В.В., д.ю.н.,
професор кафедри цивільного права та процесу
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

Без сумніву, надання правничої допомоги повинно асоціюватися саме з професійною діяльністю адвоката, тож позитивною є положення Конституції України, згідно з яким виключно адвокат здійснює представництво іншої особи в суді (за певними винятками), а також захист від кримінального обвинувачення. Така норма, на нашу думку, спрямована на забезпечення державою належних умов реалізації права на професійну правничу допомогу враховуючи, зокрема встановлення суттєвих кваліфікаційних [1; 2] та інших вимог [3; 4] до кандидатів на здобуття статусу адвоката, а також закріплення особливого статусу адвоката (в тому числі, що стосується і його дисциплінарної відповідальності [5; 6]), реалізація якого здійснюється на засадах професійності та незалежності [7; 8].

Багатогранність професійної діяльності адвоката, а саме захист, представництво та надання інших видів правової допомоги (надання консультацій і роз'яснень з правових питань, правового супроводу діяльності клієнта, складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру, спрямованих на забезпечення реалізації прав, свобод і законних інтересів клієнта, недопущення їх порушень, а також на сприяння їх відновленню в разі порушення), обумовлює і використання ним різного роду інформаційних технологій.

Одним із найбільш поширених видів інформаційних технологій, що застосовуються в адвокатській діяльності є мережа Інтернет (веб-сайти, веб-сторінки тощо). Це зумовлено тим, що значну роль в професійній діяльності адвоката відіграє інформація, правового і не правового характеру, яку він

отримує з різного роду веб-сайтів, веб-сторінок тощо. Чільне місце серед них займають офіційні веб-сайти органів влади (Верховної Ради України – <https://rada.gov.ua>, Кабінету Міністрів України – <https://www.kmu.gov.ua/ua>, Міністерства юстиції України – <https://minjust.gov.ua/>, судової влади України – <https://court.gov.ua> тощо).

Важливе значення в адвокатській діяльності відведене інформаційним ресурсам органів адвокатського самоврядування (насамперед офіційному веб-сайту Національної асоціації адвокатів України (<https://unba.org.ua>) та веб-сайтам Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури і Ради адвокатів відповідного регіону). Функціями даних веб-сайтів, за твердженням О.М. Ситнікова є, з одного боку, презентація адвокатів і формування у громадян чіткого розуміння статусу адвоката, а з іншого – на таких сайтах повинна знаходитися вся важлива для адвоката або претендента на отримання статусу адвоката інформація [9, с. 137-138]. Вказані веб-сайти виконують й роль своєрідного засобу комунікації між адвокатом й органами адвокатського самоврядування (зокрема, на веб-сайті Національної асоціації адвокатів України, адвокат може ознайомитись не тільки з останніми новинами і публікаціями, але й чинними редакціями нормативних актів Ради адвокатів України, матеріалами з'їздів адвокатів України, а також законодавством іноземних країн про адвокатуру та практика Європейського суду з прав людини). Через веб-сайти органів адвокатського самоврядування адвокат має можливість отримати інформацію й про план заходів, в тому числі щодо підвищення кваліфікації, які акредитовані Національною асоціацією адвокатів України. Веб-сайт Національної асоціації адвокатів України надає можливість сформувавши ордер адвоката як документ, що посвідчує повноваження адвоката на надання правової допомоги, здійснити сплату щорічних внесків на забезпечення реалізації адвокатського

самоврядування, ознайомитися із значною кількістю процесуальних документів тощо.

Веб-сайт Національної асоціації адвокатів України є корисним і для претендентів на отримання статусу адвоката (щодо складання кваліфікаційного іспиту, проходження стажування), і для інших осіб (зокрема, клієнтів адвоката). Так, на веб-сайті розміщена інформація щодо порядку притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності, порядку надання безоплатної правової допомоги, а Єдиний реєстр адвокатів України (<https://erau.unba.org.ua>), в тому числі сприяє підбору потенційним клієнтом відповідного адвоката, представника (захисника) його інтересів (одним із шляхів підвищення ефективності використання наявних інформаційних ресурсів органів адвокатського самоврядування, за твердженням С.О. Іваницького, є полегшення комунікації між клієнтами та адвокатами шляхом налагодження і адміністрування зручних та прозорих систем пошуку адвокатів за критеріями спеціалізації, досвіду, території діяльності тощо [10, с. 474]).

Мережа Інтернет, в тому числі й соціальні мережі, активно використовується адвокатом як засіб рекламування своєї діяльності, пошук потенційних клієнтів, платформа для надання правової допомоги, обговорення різних дискусійних питань тощо. Але застосовуючи мережу Інтернет як для професійної, так і повсякденної своєї діяльності, адвокат повинен виходити з того, що його поведінка в мережі Інтернет, як слушно зазначає Г.С. Девяткін, це форма його публічної активності, і тут він повинен дотримуватися ті ж правила, що і скрізь [11].

Враховуючи значну активність сучасного адвоката в мережі Інтернет, дотриманню норм адвокатської етики при використанні мережі Інтернет, було присвячено значний за обсягами Розділ VIII Правил адвокатської етики (ст. 57-60) [12]. Зокрема, в ст. 57 Правил зазначено, що участь адвоката у

соціальних мережах (наприклад, але не обмежуючись: Facebook, Twitter, LinkedIn, Pinterest, Google Plus+, Tumblr, Instagram, Flickr, MySpace та інших), Інтернет-форумах та застосування ним інших форм спілкування в мережі Інтернет є допустимими, проте адвокат може розміщувати, коментувати лише ту інформацію, використання якої не завдає шкоди авторитету адвокатів та адвокатури в цілому. Адвокат при користуванні соціальними мережами, Інтернет-форумами та іншими формами спілкування в мережі Інтернет повинен дотримуватись своїх професійних обов'язків та наступних принципів: незалежності; професійності; відповідальності; чесності; стриманості та коректності; гідності; недопущення будь-яких проявів дискримінації; толерантності та терпимості; корпоративності та збереження довіри суспільства; конфіденційності.

Висновки. Інформаційні технології є важливою складовою частиною професійної діяльності адвоката та безпосередньо впливають на ефективність адвокатської діяльності. Найбільш поширеними видами інформаційних технологій, що застосовуються в адвокатській діяльності поряд із довідково-правовими системами; інформаційними (автоматизованими) системами; технічними пристроями та програмами є й мережа Інтернет.

Список використаних джерел

1. Заборовський В.В. Стажування як умова набуття статусу адвоката. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2016. Вип. 37. Т. 3. С. 112-116.
2. Заборовский В.В. Правовая природа квалификационного экзамена на получение статуса украинского адвоката. *Журнал зарубежного законодательства и сравнительного правоведения.* 2017. № 1 (62). С. 88-93.
3. Заборовский В.В. Юридическая характеристика негативных условий приобретения статуса адвоката по законодательству Украины и зарубежных стран. *Banber Yerevani hamalsarani. Jurisprudence.* 2016. № 3 (21). С. 67-76.

4. Заборовский В.В. Морально-этические требования к претенденту на получение статуса адвоката по законодательству Украины и зарубежных стран. *Право. Экономика. Психология*. 2017. № 1. С. 17-22.

5. Заборовський В.В. Особливості правового статусу адвоката-представника в цивільному судочинстві. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2015. Вип. 35. Ч. 2., Т. 3. С. 161-168.

6. Заборовський В.В. Правовий статус адвоката у цивільному судочинстві в контексті змін до процесуальних кодексів. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 6. С. 383-386. URL: http://pap.in.ua/6_2017/115.pdf (дата звернення: 28.03.2020)

7. Заборовський В.В. Дисциплінарний проступок як підстава дисциплінарної відповідальності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2015. Вип. 31. Т. 3. С. 115-118.

8. Заборовський В.В. Незалежний правовий статус адвоката. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 1. С. 266-268. URL: http://pap.in.ua/1_2017/81.pdf (дата звернення: 28.03.2020)

9. Заборовський В.В. Незалежність та самостійність адвоката: проблеми розмежування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2017. Вип. 42. С. 242-246.

10. Ситников А.Н. Использование информационных технологий в деятельности адвоката. *Молодые ученые*. 2012. № 3. С. 137-138.

11. Іваницький С.О. Теоретичні основи організації адвокатури в Україні: принципи та система: монографія. Київ: Інтерсервіс, 2017. 795 с.

12. Девяткин Г.С. Актуальные вопросы правил поведения адвоката в сети «Интернет». *Мир науки и образования*. 2016. № 3 (7). С. 1-11. URL: [www.mgirm.ru/World_of_science_and_education/2016/3\(7\)/Devyatkin.pdf](http://www.mgirm.ru/World_of_science_and_education/2016/3(7)/Devyatkin.pdf) (дата звернення: 28.03.2020)

13. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 9 червня 2017 року. URL: <http://vkdka.org/wp-content/uploads/2017/07/PravilaAdvokatskojiEtiki2017.pdf> (дата звернення: 28.03.2020)